

У С Т А В

НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ПРОБУДА 1927“
с.Сомовит,пл.“3-ти март”,общ.Гулянци,обл.Плевен,
E-mail:probuda_1927@abv.bg; GSM -0878/711 693

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С този устав, съобразен със Закона за народните читалища се уреждат основните положения на вътрешно нормативната уредба на читалището в зависимост от специфичните условия, при които се развива неговата дейност.

Чл.2.(1) Народно читалище „Пробуда 1927“ е традиционно, самоуправляващо се българско културно-просветно сдружение, изградено върху принципите на доброволността, демократизма и автономията на гражданите на с.Сомовит.

(2) В дейността на читалището могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

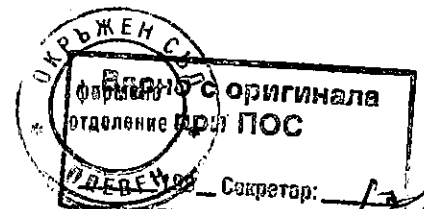
(3) Читалището е самостоятелна институция, която работи във взаимодействие с учебни заведения, обществени организации и други структури, които извършват определена културно-просветна или образователна дейност.

(4) Читалището е юридическо лице с нестопанска цел със седалище и адрес на управление: с.Сомовит, пл. „3-ти март“, обл.Плевен,

(5) Читалището е вписано в регистъра на Министерството на културата под № 1174 / 1997 год.

Чл. 3. Наименованието е :

„Народно читалище Пробуда 1927“ –с.Сомовит,“ което при необходимост ще се изписва и на латиница по следния начин: „Narodno chitalishte Probyda 1927“ s.Somovit

Глава втора ЦЕЛИ И ДЕЙНОСТИ

117

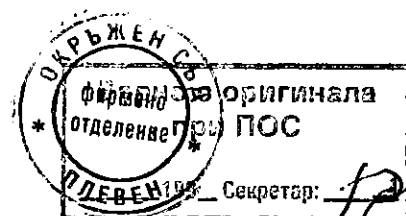
Чл.4.(1) Целите на "НЧ Пробуда 1927" ⁶⁶ Сомовит е да задоволява потребностите на гражданите, свързани със:

1. развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място, където осъществява дейността си;
2. запазване на обичаите и традициите на българския народ;
3. разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
5. осигуряване достъп до информация

(2) За постигане на целите по ал. 1 читалището извършва основни дейности, като:

1. уреждане и поддържане на библиотека, читалня и създаване на електронни информационни мрежи;
2. развиване и подпомагане на художествено творчество;
3. организиране на школи, кръжоци, курсове, празненства, концерти и чествания.
4. събиране и разпространяване на знания за родния край;
5. създаване и съхраняване на музейни колекции, съгласно закона за културното наследство;
6. предоставяне на компютърни и интернет услуги;

(3) Читалището може да развива и допълнителна стопанска дейност, свързана с предмета на основната им дейност, в съответствие с действащото законодателство, като използва приходите от нея за постигане на определените в устава му цели. Не разпределя печалба.

118

(4) Читалището няма право да предоставят собствено или ползвано от тях имущество възмездно или безвъзмездно:

1. за хазартни и нощни заведения;
2. за дейност на нерегистрирани по Закона за вероизповеданията, религиозни общности и юридически лица с нестопанска цел на такива общности;
3. за постоянно ползване от политически партии и организации;
4. на Председателя, секретаря, членовете на настоятелството и проверителната комисия и на членовете на техните семейства;

Чл.5 (1) Читалището може да се сдружава за постигане на своите цели за провеждане на съвместни дейности и инициативи при условията и по реда на промените по Закона за народните читалища приет на 26.05.2009г.

(2) Читалищните сдружения нямат право да управляват и да се разпореждат с имуществото на народните читалища, които са техни членове.

Глава трета

ЧЛЕНСТВО

Чл. 6. „Народно читалище Пробуда 1927” е правоприемник на името и традициите на учреденото през 1927 год. в с.Сомовит и регистрираното читалище „Пробуда-27” от 1997 г. съгласно Закона за народните читалища.

Чл.7.(1) Членовете на читалището са индивидуални, колективни и почетни.

(2) Индивидуалните членове са български граждани. Те биват действителни и спомагателни:

1. действителните членове са лица навършили 18 години, които участват в дейността на читалището, редовно плащат членски внос и имат право да избират и да бъдат избирани;

2. спомагателните членове са лица до 18 години, които нямат право да избират и да бъдат избирани, те имат право на съвещателен глас.

(3) Колективните членове съдействат за осъществяване целите на читалищата, подпомагат дейностите, поддържането на материалната база и имат право на един глас в общото събрание

Колективни членове могат да бъдат:

1. професионални организации;
  2. стопански организации;
  3. търговски дружества;
  4. кооперации и сдружения;
  5. културно-просветни и любителски клубове и творчески колективи
- (4) Почетни членове могат да бъдат български и чужди граждани с изключителни заслуги за читалището.

Чл.8.(1) Действителните и почетните членове на читалището имат право:

1. да избират ръководните му органи, ако имат едногодишен членски стаж.
2. да бъдат избрани в ръководните му органи, ако имат двугодишен членски стаж.
3. да участват в обсъждането на всички въпроси от дейността на читалището.
4. да получават информация за работата на ръководните органи.

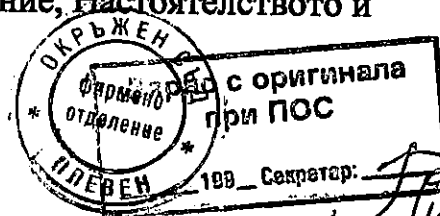
Всички членове ползват базата на читалището.

Чл.9.(1) Членовете на читалището са длъжни:

1. да спазват устава
2. да плащат определения членски внос
3. да пазят и обогатяват читалищното имущество

Глава четвърта УПРАВЛЕНИЕ

Чл.10. Органи на читалището са Общото събрание, Настоятелството и Проверителната комисия.

Чл.11(1). Върховен орган на читалището е общото събрание.

125

(2) Общото събрание на читалището се състои от всички членове на читалището, имащи право на глас.

(3) Общото събрание:

1. изменя и допълва устава;

2. избира и освобождава членовете на настоятелството, проверителната комисия и председателя;

3. приема вътрешните актове, необходими за организацията на дейността на читалището;

4. изключва членове на читалището;

5. определя основни насоки на дейността на читалището;

6. взема решения за членуване или за прекратяване на членството в читалищно сдружение;

7. приема бюджета на читалището;

8. приема годишния отчет до 30 март на следващата година;

9. определя размера на членския внос;

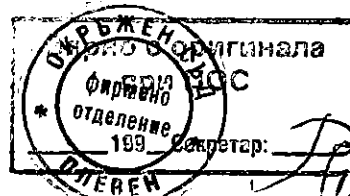
10. отменя решения на органите на читалището;

11. взема решение за прекратяване на читалището;

12. взема решения за отнасяне до съда на незаконосъобразни действия на ръководството или отделни читалищни членове;

(4) Решенията на общото събрание са задължителни за другите органи на Читалището.

(5) Редовно общо събрание на читалището се свиква от настоятелството най-малко веднъж годишно. Извънредно общо събрание може да бъде свикано по решение на настоятелството, по искане на проверителната комисия или на една трета от членовете на читалището с право на глас. При отказ на настоятелството да свика извънредно общо събрание, до 15 дни от постъпването на искането, проверителната комисия или една трета от членовете на читалището с право на глас могат да свикат извънредно общо събрание от свое име.

(6) Поканата за събрание трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото на провеждането му и кой го свиква. Тя трябва да бъде получена срещу подпис или връчена не по-късно от 7 дни преди датата на провеждането. В същия срок на вратата на читалището и на други общодостъпни места в общината, където е дейността на читалището трябва да бъде залепена поканата за събрание.

(7) Общото събрание е законно, ако присъстват най-малко половината от имащите право на глас членове на читалището. При липса на кворум събранието се отлага с един час. Тогава събранието е законно, ако на него присъстват не по-малко от една трета от членовете при редовно общо събрание и не по-малко от половината плюс един от членовете при извънредно общо събрание.

(8) Решенията по чл.11, ал.3, т.1,4,10 и 11 се вземат с мнозинство най-малко две трети от всички членове. Останалите решения се вземат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.

(9) Две трети от членовете на общото събрание на народното читалище могат да предявят иск пред окръжния съд по седалище на читалището за отмяна на решение на общото събрание, ако то противоречи на закона или устава.

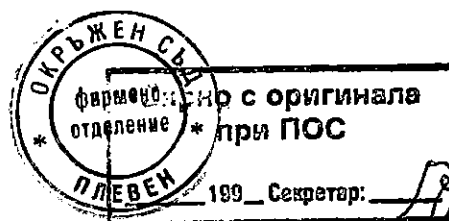
1. Искът се предявява в едномесечен срок от узнаването на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

2. Прокурорът може да иска от окръжния съд по седалище на читалището да отмени решение на общото събрание, което противоречи на закона или устава, в едномесечен срок от узнаване на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

Чл. 12.(1) Изпълнителен орган на читалището е настоятелството, което се състои от най-малко от трима членове, избрани за срок до 3 години. Същите да нямат роднински връзки по права и съребрена линия до четвърта степен.

(2) Настоятелството:

1. свиква общото събрание;
2. осигурява изпълнението на решенията на общото събрание;
3. подготвя и внася в общото събрание проект за бюджет на читалището и утвърждава щата му;

127

4. подготвя и и внася в общото събрание отчет за дейността на читалището;

5. назначава секретаря на читалището и утвърждава длъжностната му характеристика.

(3) Настоятелството взема решение с мнозинство повече от половината на членовете си.

Чл.13.(1) Председателя на читалището е член на настоятелството и се избира от общото събрание за срок до 3 години.

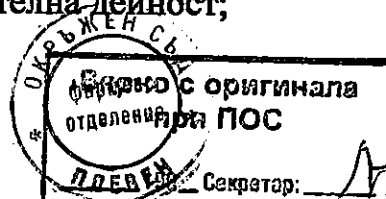
(2) Председателят:

1. организира дейността на читалището съобразно закона, устава и решенията на общото събрание;
2. представява читалището;
3. свиква и ръководи заседанията на настоятелството и председателства Общото събрание;
4. отчита дейността си пред настоятелството;
5. сключва и прекратява трудови договори със служителите съобразно бюджета на читалището и въз основа решение на настоятелството.
6. заверка разходни документи;
7. Председателят е на хонорар или на обществени начала по решение на Настоятелството;

Чл.14.(1) Секретарят на читалището е щатното ръководно лице и се избира от настоятелството. С цел постоянно да усъвършенства работата си щатното лице не се сменя произволно, при изтичането на мандата на всяко настоятелство.

(2) Секретарят на читалището:

1. организира изпълнението на решенията на настоятелството, включително решенията за изпълнение на бюджета;
2. организира текущата основа и допълнителна дейност;

- 3. отговаря за работата на щатния и хонорувания персонал;
- 4. представлява читалището заедно и поотделно с председателя;

(3) Секретаря не може да е в роднински връзки с членовете на настоятелството и на проверителната комисия по права и съребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг, съпруга на председателя на читалището.

Чл.15.(1) Проверителната комисия се състои най-малко от трима членове, избрани за срок до 3 години.

(2) Членове на поверителната комисия не могат да бъдат лица, които са в трудовоправни отношения с читалището или са роднини на членове на настоятелството и на председателя или на секретаря по права линия, съпрузи, братя, сестри и роднини по сватовство от първа степен.

(3) Проверителната комисия осъществява контрол върху дейността на настоятелството, председателя и секретаря на читалището по спазване на закона, устава и решенията на общото събрание.

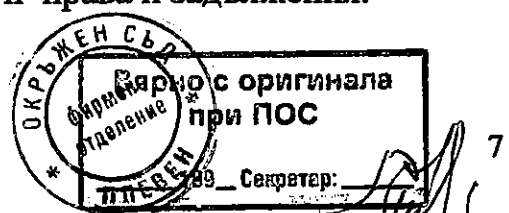
(4) При констатирани нарушения проверителната комисия уведомява общото събрание на читалището, а при данни за извършено престъпление и органите на прокуратурата.

(6) Не могат да бъдат избирани за членове на настоятелството и на проверителната комисия и за секретари лица, които са осъждани на лишаване от свобода за умишлени престъпления от общ характер.

(7) Членовете на настоятелството, включително председателя и секретаря, подават декларации за конфликт на интереси при условията и по реда на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси. Декларациите се обявяват на интернет страницата на съответното читалище.

Глава четвърта.
ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИРАНЕ

Чл. 16. Имуществото на читалището се състои от право на собственост и от други вещни права, вземания, ценни книжа, други права и задължения.

Чл.17. Читалището набира средства от следните източници:

124

1. членски внос;
2. културна-просветна дейност и информационна;
3. субсидия от държавния и общинския бюджети;
4. наеми от движимо и недвижимо имущество;
5. дарения и завещания, като сумите от дарения се изразходват според волята на дарителя или по решение на настоятелството, ако няма изрично изразена воля на дарителя.
6. приходи от стопанска дейност предвидена в настоящия устав;
7. други приходи;
8. Читалищното настоятелство може да награждава изявили се читалищни служители и деятели, колективи допринесли за обогатяване на читалищната дейност.

Чл.18. (1) Читалището не може да отчуждава недвижими вещи и да учредяват ипотека върху тях.

(2) Движими вещи могат да бъдат отчуждавани, залагани, бракувани или заменени с по-доброкачествени само по решение на настоятелството.

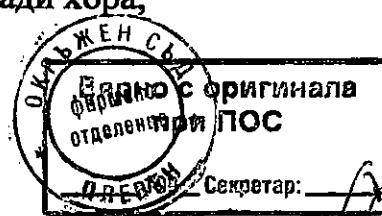
Чл.19. Недвижимото и движимото имущество, собственост на читалището, както и приходите от него не подлежат на принудително изпълнение освен за вземания, произтичащи от трудови правоотношения.

Чл.20.(1) Читалищното настоятелство изготвя годишният отчет за приходите и разходите, който се приема от общото събрание.

(2) Отчетът за изразходваните от бюджета средства се представя в Общината, на чиято територия се намира читалището.

Чл.21.(1) Читалището извършва следната допълнителна стопанска дейност:

1. осъществява социални дейности и услуги, подпомагащи лица и семейства, както и такива, свързани с отглеждането, възпитанието, обучението и уплътняването на свободното време на деца и млади хора;

125

2. осъществява обучение на деца, младежи и лица в трудоспособна възраст, професионална квалификация и преквалификация, консултантска дейност;

3. работи за преодоляването на междуетническите проблеми и бедността на засегнатите социални групи и общности;

4. по преценка на читалищното настоятелство се отдават под наем помещения, наемът от тях се използва за целите и дейностите на читалището;

Глава пета

УЧРЕДЯВАНЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ЧИТАЛИЩЕТО

Чл. 22.(1). Читалище могат да учредят най-малко 50 дееспособни физически лица за с.Сомовит , които вземат решение на учредителното събрание.

(2) Учредителното събрание приема устава на читалището и избира неговите органи. Уставът урежда:

1. наименованието;
2. седалището
3. целите
4. източниците на финансиране
5. органите на управление и контрол, техните правомощия, начина на избирането им, реда за свикването им и за вземане на решения;
6. начина за приемане на членове и прекратяване на членството, както и реда за определяне на членския внос.

Чл. 23.(1). Читалището може да бъде прекратено по решение на общото събрание вписано в регистъра на окръжния съд, ако дейността му противоречи на закона и устава.

Глава шеста

АДМИНИСТРАТИВНО-НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 24. Председателят и / или секретарят на читалището, който предостави имущество в нарушение на чл.3, ал.4 от ЗНЧ приет на 26.05.2009 г. се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лева и с лишаване от право да заема изборна длъжност в читалището за срок от 5 години.

Чл. 25. Председателят на читалището, ако не представи доклад за изпълнението на читалищните дейности и за изразходваните от бюджета средства в срока по чл.26а, ал.4, от ЗНЧ приет на 26.05.2009 г. се наказва с глоба от 150 до 300 лева.

Чл. 26. Председателят на народното читалище ежегодно в срок до 10 ноември представят на кмета на общината предложения за своята дейност през следващата година.

126

ДОПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Читалището има кръгъл печат с надпис "НЧ Пробуда 1927", в окръжност, а в средата - село Сомовит.
2. Празника на народното читалище е 28 август - празника на селото.
3. Този устав е приет на Общото събрание на НЧ „Пробуда 1927” с.Сомовит, проведено на 10.05.2010 г. в с. Сомовит, съобразно §34 от ПЗР на ЗИД на Закона на народните читалища, обн. ДВ бр.42 от 2009 г. и отменя устава на читалището, приет от общото събрание, проведено на 06.08.1997 година.

Върно с оригинала
След претреса:

ОКРЪГ БЯРИС
Фармацевтич
отделение 199 Секретар: